

Bemærkninger til lovforslaget

Sagen om Kronebanken har endnu en gang bragt opmærksomhed om de såkaldte samfundsrepræsentanter i banker og sparekasser. I sagen om Kronebanken har det således vist sig, at samfundsrepræsentanten ikke reagerede, da han blev opmærksom på de ulovligheder, der foregik – bortset fra den reaktion, den samlede bestyrelse kom med. Det er på ingen måde et undtagelsestilfælde. Samfundsrepræsentanten reagerede heller ikke i sagen om Universalbanken, hvor hele bestyrelsen – inklusive samfundsrepræsentanten – blev sigtet af bagmandspolitiet, eller da Hasle Bank blev forsøgt indrulleret under Privatbanken, og heller ikke da Privatbanken og Provinsbanken beregnede sig effektive renter på op til 44 pct. i Kaj Wilhelmsen-sagen.

Den begrundelse, som i sin tid blev givet for offentlige repræsentanter i bank- og sparekassebestyrelserne, og som har været gentaget ved senere debatter herom, går ud på, at disse repræsentanter skal

- »sikre en så effektiv kommunikation som muligt mellem det offentlige og disse pengeinstitutter« (Folketingstidende 1972–73, sp. 4123),
- »sikre en nærmere kontakt mellem pengeinstitutter og samfund« (Folketingstidende 1973–74, sp. 4156),
- »have til opgave positivt at varetage offentlige interesser og synspunkter« (Folketingstidende 1975–76, sp. 4886),
- »sikre, at også andre synspunkter kan komme til orde i pengeinstituttets forretningspolitik end dem, der udgår fra kredsen af aktionærer eller

garanter, der vælger den øvrige bestyrelse« (Folketingstidende 1977–78, sp. 7081),

– osv. osv.

Imidlertid har der ikke, som ordningen har fungeret, været nogen form for kommunikation til det offentlige, formidlet af disse repræsentanter. Ikke engang ministeren har de kommunikeret med, ja, de har ligefrem forbud mod at berette noget som helst til nogen, eftersom de har tavshedspligt og alene er pålagt loyalitet over for pengeinstituttet – ikke over for den offentlighed, hvis »interesser og synspunkter« de angiveligt skulle varetage.

Med den foreslåede ændring af loven opnås intet, som går i retning af styring af pengeinstitutterne. Hverken repræsentanterne, ministeren eller offentligheden får større beføjelser til at blande sig i bankernes og sparekassernes dispositioner. Der opnås såmænd ikke engang kontrol med bankerne og sparekasserne, forstået som offentlighed om deres dispositioner i almindelighed. Der opnås alene kendskab til, på hvilke områder og i hvilket omfang de offentlige repræsentanter har fungeret efter det formål, som var og er den officielle begrundelse for deres tilstedeværelse.

De pligter og rettigheder, der her er foreslået, er ikke i sig selv tilstrækkelige til at give de offentlige repræsentanter nogen eksistensberettigelse, men er forudsætningen for overhovedet at kunne vurdere, om de har en sådan berettigelse.

Uden dette minimum af pligter og rettigheder er ordningen med offentlige repræsentanter alene en ben- og gidselordning og bør som sådan afskaffes øjeblikkelig.